

نخستین سخن، چون گشایش کنیم جهان آفرین راستایش کنیم

نام و نام خانوادگی:

مدیریت آموزش و پرورش شهرستان ملایر

تاریخ آزمون: ۱۳۹۵/۹/۱۶

رشته: دهم

آزمون هماهنگ میان ترم فارسی و نگارش دهم

مدت پاسخگویی: ۸۰ دقیقه

شماره کلاس:

۱۵نمره فارسی + ۵ نمره نگارش (۴ صفحه)

نمره:

بارم	پرسش‌های درس فارسی (۱۵ نمره)	قلمرو
۱	<p>۱- معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید.</p> <p>(الف) او را نیز <u>بسمل کردم</u> تا عبرت همگان گردد. (ب) <u>شوخ</u> از خود بازکنیم.</p> <p>(پ) گفتا که <u>شبرو</u> است او از راه دیگر آید. (پ) داده تنش بر تن ساحل، <u>یله</u>.</p>	الف زبانی
۰/۲۵	<p>۲- معنی واژه‌های «تقریر، آخره، آوان، ادبار» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟</p> <p>(الف) نوشتن، میان دوکتف، هنگام، خوشبختی ☐</p> <p>(ب) نوشتن، چنبره گردن، رنگ، بدبختی ☐</p> <p>(پ) بیان کردن، چنبره گردن، هنگام، بدبختی ☐</p> <p>(ت) بیان کردن، چنبره گردن، رنگ، خوشبختی ☐</p>	
۰/۲۵	<p>۳- در کدام گزینه، اجزای جمله، مرتب است؟</p> <p>(الف) از خجلی سر به گریبان برد ☐</p> <p>(ب) ماه ببیند رخ خود را به من ☐</p> <p>(پ) بوسه زند بر سر و بر دوش من ☐</p> <p>(ت) زو بدمد بس گهر تابناک ☐</p>	
۰/۲۵	<p>۴- در مصراع: « تاج سر گلبن و صحرا منم » واژه‌ی مرکب، در چه نقشی به کار رفته است؟</p>	
۰/۲۵	<p>۵- در کدام گزینه، به ترتیب، واژه‌ی «مشتق، مشتق مرکب و ساده» به کار رفته است؟</p> <p>(الف) بندگی، گندم نما، اندوه ☐</p> <p>(ب) آموختن، شیرین سخنی، کودکان ☐</p> <p>(پ) صورتگری، بنده پرور، شبرو ☐</p> <p>(ت) خورجینک، مهرورزان، دلبر ☐</p>	
۰/۲۵	<p>۶- نوع «و» را در عبارت زیر مشخص کنید:</p> <p>شتابان، خطهایی درهم کشید و علفزاری ساخت.</p>	
۰/۲۵	<p>۷- در کدام بیت، جهش ضمیر وجود ندارد؟</p> <p>(الف) گل از شوق تو خندان در بهار است از آتش رنگ های بی شمار است. ☐</p> <p>(ب) مخور طعمه جز خسروانی خورش که جان یابدت ز آن خورش، پرورش ☐</p> <p>(پ) کبوتری که دگر آشیان نخواهد دید قضا بردش تا به سوی دانه و دام ☐</p> <p>(ت) گفتم که بوی زلفت، گمراه عالمم کرد گفتا اگر بدانی، هم اوت رهبر آید ☐</p>	
۰/۲۵	<p>۸- در بیت: « ای مهربان تر از برگ، در بوسه‌های باران / بیداری ستاره در چشم روزگاران » یک واژه دو تلفظی انتخاب کنید و بنویسید.</p>	
۰/۵	<p>۹- در عبارت « نیکو خو بهتر هزار بار از نیکورو » (الف) چه رابطه‌ی معنایی میان واژگان مشخص شده وجود دارد؟ (.....)</p> <p>(ب) کدام بخش جمله حذف شده است؟</p>	
۱/۵	<p>۱۰- در بین عبارات و ترکیب‌های زیر، غلط‌های املائی را بیابید و اصلاح کنید.</p> <p>در مقابله لعیمی، کریمی کرد/ برخاستن صدا / حلیمی ساخت بس چرب / گناه و ذلت / رستن از مخصمه / طمأنینه و آرامش / وغب حیوان / خبردار شدن شصت / ذمایم و تعلیقات / مخذول و نالان / تره بار و بئشن / پیرمرد شندرغازی از وزارت فرهنگ می گرفت.</p>	

۰/۷۵	۱۱- در مصراع‌های زیر، نقش دستوری واژه و ضمیرهای مشخص شده را بنویسید. الف) گفتا اگر بدانی، هم او ت رهبر آید. ب) قضا بردش تا به سوی دانه و دام.	
۰/۲۵	۱۲- کتاب از نام مؤلف آن گرفته شده و کتابی اخلاقی تربیتی است که آن را برای فرزندش نوشته است.	ب) ادبی
۰/۲۵	۱۳- همه‌ی آرایه‌های کدام گزینه، در بیت: «در بر من، ره جو به پایان برد / از خجلی سر به گریبان برد» وجود دارد؟ الف) ایهام، تشبیه، کنایه، تشخیص ☐ ب) تشخیص، واج آرایی، جناس، کنایه ☐ پ) واج آرایی، کنایه، جناس، ایهام ☐ ت) تشبیه، سجع، تشخیص، کنایه ☐	
۰/۷۵	۱۴- با توجه به بیت «فروغ رویت اندازی سوی خاک / عجایب نقش‌ها سازی سوی خاک» الف) کلمات قافیه و ردیف را مشخص کنید. ب) اگر طرز قرار گرفتن قافیه، در تمام بیت‌های این شعر، همین گونه باشد، قالب شعر چیست؟	
۰/۷۵	۱۵- هریک از آرایه‌های «حس آمیزی، جناس و ایهام» در کدام گزینه وجود دارد؟ الف) بی مهر رخت، روز مرا نور نمانده است. (.....) ب) کز همه شیرین سخنی، گوش ماند. (.....) پ) عشق، شوری در نهاد ما نهاد. (.....)	
۱/۵	۱۶- از شعر حفظی «بوی گل و ریحان‌ها» دو بیت به دلخواه بنویسید.	
۰/۲۵	۱۷- ابیات و عبارات زیر را به فارسی روان بازگردانید. (۳/۵) ۱) توی جماعت، بُرخورده بودم. ۲) گریزی رندانه زد. ۳) هرکه داد از خویش بدهد، از داور مستغنی باشد. ۴) در بیرنگ اسب، حرفی به کارش بود. ۵) سودای آتش بگرفت که آیا در این حقه چه سر است؟ ۶) هرگز کید کایدان با خواست خداوند غیب‌دان برابر نیاید. ۷) چون بگشایم ز سرِ مو شکن / ماه ببیند رخ خود را به من ۸) اشتر به شعر عرب، در حالت است و طرب / گر ذوق نیست تو را کز طبع جانوری	پ) فکری
۰/۲۵	۱۸- در عبارت «معلم دور نبود، صورتک به رو نداشت» کدام ویژگی معلم بیان شده است؟	
۰/۲۵	۱۹- مفهوم «چاپلوسی کردن» در کدام عبارت کنایی زیر آمده است؟ الف) دل مشغول بودن ☐ ب) گمیتش لنگ بودن ☐ پ) خشت زدن ☐ ت) دم جُنابندن ☐	
۰/۲۵	۲۰- مفهوم کدام گزینه با دیگر گزینه‌ها تفاوت دارد؟ الف) گفت در این معرکه، یکتا منم ☐ ب) کیست کند با چو منی، همسری ☐ پ) کز همه شیرین سخنی، گوش ماند ☐ ت) تاج سر گلبن و صحرا منم ☐	

نام و نام خانوادگی: کلاس: دهم ۰/۵	
۰/۵	<p>۲۱- منظور از واژه‌ها و عبارات مشخص شده را بنویسید. (الف) خواست کز آن ورطه قدم درکشد. (ب) در بن این پرده نیلوفری</p>
۱/۲۵	<p>۲۲- با توجه به درس «مهر و وفا» و ابیات زیر، به پرسش‌های داده شده پاسخ دهید.</p> <p>«گفتم ز مهرورزان، رسم وفا بیاموز ... گفتم خوشا هوایی کز باد خلد خیزد گفتم که نوش لعلت ما را به آرزو گشت گفتم دل رحیمت، کی عزم صلح دارد گفتم زمانِ عشرت دیدی که چون سرآمد؟ گفتا ز خوبرویان، این کار کمتر آید گفتا خنک نسیمی کز کوی دلبر آید گفتا تو بندگی کن کاو بنده پرور آید گفتا مگوی با کس تا وقت آن در آید گفتا خموش حافظ، کاین غصه هم سر آید.»</p> <p style="text-align: center;">***</p> <p>(۱) بیت اول با کدام بیت زیر، قرابت معنایی ندارد؟</p> <p>☐ (الف) از تو وفا نخیزد، دانی که نیک دانم / از من جفا نیاید، دانم که نیک دانی «خاقانی»</p> <p>☐ (ب) «جور و جفا کن که حبیبِ منی / مهر و وفا شیوه‌ی محبوب نیست» «رهی معیری»</p> <p>☐ (پ) «شب تنهایی‌ام در قصد جان بود / خیالش لطف‌های بیکران کرد» «حافظ»</p> <p>☐ (ت) همه حدیث وفا و وصال می‌گفتی / چو عاشق تو شدم، قصه واژگون کردی «عراقی»</p> <p>(۲) کدام یک از ابیات بالا با بیت‌های زیر نزدیکی معنایی دارد؟ (فقط بنویسید بیت چندم)</p> <p>«غم و شادی جهان را نبود هیچ ثبات / هر زمان، حال وی از شکل دگر خواهد شد» «سنایی» (.....)</p> <p>«تو بندگی چو گدایان به شرط مُزد مکن / که خواجه خود، روش بنده پروری داند» «حافظ» (.....)</p> <p>(۳) شاعر در کدام بیت، معشوق را بر بهشت برتری می‌دهد؟ (.....)</p> <p>(۴) حافظ در کدام بیت، به طور مشترک، هم بر آرزومند بودن به عنایت و بخشش معشوق اشاره دارد و هم بر رازداری عشق؟ (.....)</p>
توجه: سؤالات درس نگارش صفحه چهارم	

بارم	پرسش‌های درس نگارش (۵ نمره)	ردیف
۰/۲۵	شعر «چشمه و سنگ» (از کتاب فارسی دهم) یادآور کدام ضرب‌المثل است؟ الف) دست بالای دست بسیار است ☐ ب) از ماست که بر ماست ☐ پ) آب از سر، گذشتن ☐ ت) آب از سر چشمه گِل آلود است. ☐	۱
۰/۷۵	بر اساس آموزه‌های هنجار نوشتاری، ناهنجاری‌های عبارت زیر را ویرایش کنید. «استرسی که در زمان ریزش قطره‌های باران بر زمین به من وارد می‌شود، بسیار زیباست».	۲
۱	از میان مَثَل‌های زیر، یکی را به دلخواه، در دو سطر گسترش دهید. الف) از تو حرکت، از خدا برکت ب) آن را که حساب پاک است از محاسبه چه باک است؟	۳
۱	درک و دریافت خود را از شعر زیر، در دو سطر بیان کنید. «ایستاده‌ام، / ایستاده ای، / ایستاده‌ایم، / جنگلیم؛ / تن به صندلی شدن نداده‌ایم» (غلامرضا بکتاش - شاعر ملایری)	۴
۲	حکایت زیر را بخوانید و آن را به زبان ساده و در دو بند، با سنجه‌های زیر، بازنویسی کنید. سنجه‌های ارزیابی: - بازنویسی و شاخ و برگ دادن مناسب (۴ تا ۵ سطر): ۱ نمره - بند نویسی و نشانه گذاری: ۱ نمره حکایت: یکی اسبی از دوستی به عاریت خواست. گفت اسب دارم اما سیاه است. گفت مگر اسب سیاه را سوار نشاید شد گفت چون نخواهم داد همین قدر بهانه بس	۵
۲۰	موفق باشید گروه ادبیات و زبان فارسی متوسطه دوم شهرستان ملایر	